

**Załącznik do Uchwały Nr L/268/2022
Rady Powiatu Łosickiego
z dnia 28 marca 2022 r.**

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE ŁOSICKIM
NA LATA 2022-2024**

Łosice 2022

Spis treści

Spis treści.....	2
I.WSTĘP.....	3
II.SCHEMAT USYTUOWANIA PROGRAMU W SYSTEMIE ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO	4
III.CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE.....	5
IV.CELE PROGRAMU	10
V.LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.....	10
VI.ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	11
VII.BENEFICJENCI PROGRAMU.....	12
VIII.REALIZATORZY CELÓW PROGRAMU	12
IX.SPOSÓB MINITOROWANIA PROGRAMU	13

I. WSTĘP

Dnia 9 czerwca 2011 r. weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 447). W myśl art. 180 pkt 1 w/w ustawy do zadań powiatu należy m. in. opracowanie oraz realizacja 3 - letnich programów mających na celu rozwój pieczy zastępczej.

Zgodnie z preambułą ustawy celem zasadniczym jest dobro dziecka, które potrzebuje szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, poczucia szczęścia, miłości oraz harmonii w okresie wzrastania, a także przyszła samodzielność życiowa. Drugim istotnym celem jest dobro rodziny, która stanowi podstawową komórkę społeczną oraz naturalne środowisko rozwoju dla jej członków, w szczególności dla dzieci. Celem pomocy skierowanej do dziecka oraz rodziny jest zatem stworzenie takich warunków, aby dziecko które zostało zabrane ze środowiska rodzinnego mogło do niego powrócić.

System pieczy zastępczej uwzględnia trzy poziomy oddziaływania: Samorząd Gminny, Samorząd Powiatowy i Samorząd Województwa. Organizacja pieczy zastępczej, uwzględnia podział kompetencji pomiędzy samorządem gminnym, a powiatowym. Do zadań własnych gmin należy praca z rodziną naturalną, natomiast do powiatu - organizacja pieczy zastępczej. Rodzina, która nie jest w stanie sama rozwiązać napotykaných problemów, stanowiących źródło pogłębiania się niewydolności tej najmniejszej komórki społecznej często wymaga pomocy z zewnątrz. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej winno być opcją ostateczną, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Obowiązująca ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje kierunek działań podejmowanych przez powiat w celu zorganizowania na jego terenie prawidłowo funkcjonującego i efektywnego systemu pieczy zastępczej.

Podstawą prawną opracowania trzyletniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie powiatu łosickiego na lata 2022– 2024 jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 447), która zawiera m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

II. SCHEMAT USYTUOWANIA PROGRAMU W SYSTEMIE ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022 - 2024 jest strategicznym dokumentem Powiatu, zbudowanym w celu prawidłowego realizowania i udzielania pomocy rodzinie i dziecku.

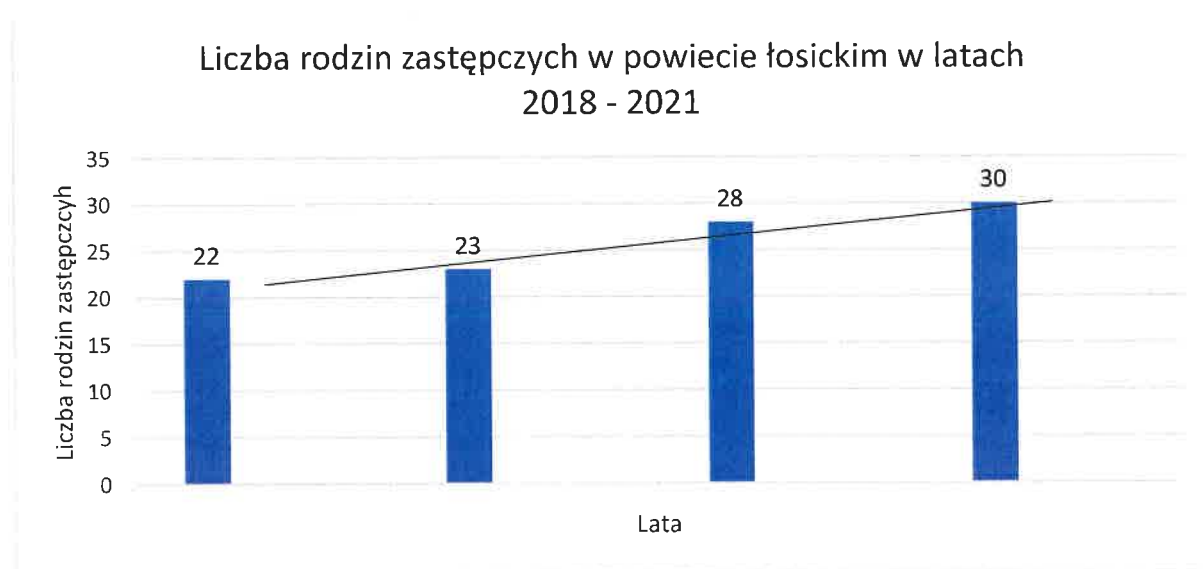
PROGRAM OPERACYJNY

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Łosickim na lata 2021 – 2026	
Cel operacyjny	Proponowane działania
Wspieranie rodzin w sytuacjach problemowych i kryzysowych.	• Rozwijanie infrastruktury i usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego w tym rodzinnego. • Promowanie rodzinnej opieki zastępczej. • Doskonalenie kadr zawodowych pracujących na rzecz rodziny i dziecka oraz pracowników instytucji pomocy społecznej. • Wdrażanie systemów jakości – standaryzacja usług w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. • Podejmowanie działań na rzecz opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze, resocjalizacyjne, domy pomocy społecznej oraz uchodźców. • Usprawnianie przepływu informacji o formach wspierania rodzin.
Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022 - 2024	

III. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE

Polityka społeczna zorganizowana w odpowiedni sposób zwiększa motywację do posiadania dzieci, jak i szanse rodzin i dzieci na prawidłowy rozwój oraz niwelowanie nierówności społecznych. Zajmuje się dziećmi, jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych oraz asekuirowaniu w obliczu ryzyka życiowego. Aby rozwój dziecka mógł przebiegać prawidłowo, zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym, musi ono znaleźć się w środowisku zapewniającym mu opiekę nie tylko pod względem zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych, ale również umożliwiającym mu nawiązanie bliskiej więzi emocjonalnej. System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizuje powiat m.in. poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej na terenie powiatu łosickiego jak i innych powiatów.

Na wykresie poniżej zobrazowano jak znacznie zwiększyła się liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu łosickiego na przełomie minionych lat.

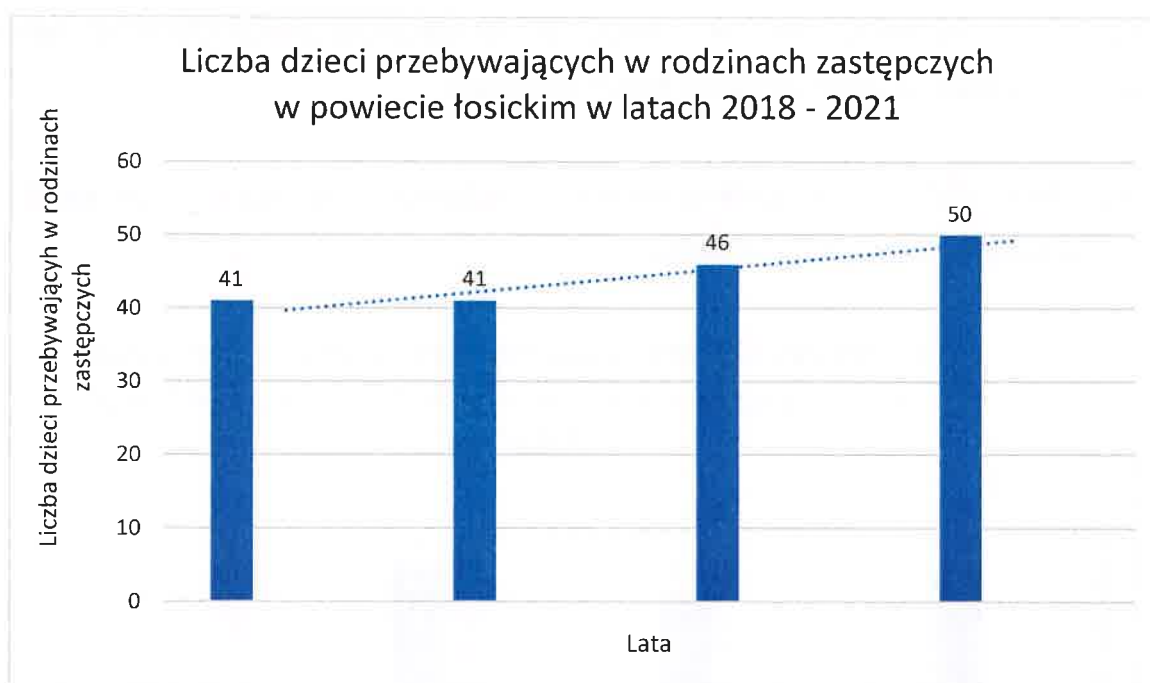

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych/ rodzinnych domach dziecka w powiecie łosickim w latach 2018 - 2021

Rodzaj pieczy zastępczej	2018	2019	2020	2021
Rodziny zastępcze spokrewnione	25	25	30	32
Rodziny zastępcze niezawodowe	8	8	8	10
Rodziny zastępcze zawodowe	0	0	0	0
Rodziny zastępcze specjalistyczne	0	0	0	0
Pogotowie Rodzinne	0	0	0	0
Rodzinny Dom Dziecka	8	8	8	8
Razem	41	41	46	50

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach

Zważywszy na powyższą tabelę i wykres należy przyznać, że w przeciągu lat 2018 - 2021 znacznie wzrosła liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu łosickiego. Warto zauważyć, że nie są to tylko dzieci pochodzące z terenu powiatu łosickiego. W dużej mierze dzieci przebywają w rodzinach zastępczych spokrewnionych w osobach dziadków bądź rodzeństwa.

Dzieci pochodzące z terenu powiatu łosickiego przebywają również w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów. Na dzień 31 grudnia 2021 r. w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów przebywało 12 dzieci pochodzących z terenu powiatu łosickiego, w tym:

- 5 dzieci w rodzinach zastępczych na terenie powiatu siedleckiego,
- 1 dziecko na terenie miasta Siedlce,
- 1 dziecko na terenie powiatu Grodzisk Mazowiecki,
- 1 dziecko na terenie powiatu poznańskiego,
- 1 dziecko na terenie powiatu sokołowskiego,
- 1 dziecko na terenie miasta Biała Podlaska,
- 2 dzieci na terenie powiatu szczecineckiego.

W przypadku niemożliwości zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez ich rodziców biologicznych oraz braku miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej powiat organizuje opiekę i wychowanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W latach 2018 - 2021 w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza powiatem łosickim umieszczona była następująca liczba dzieci:

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach

Dane w powyższej tabeli wynikają z tego, że wychowankowie którzy ukończyli 18 lat bądź 25 lat na przełomie lat 2018 - 2021 opuścili instytucjonalną pieczę zastępczą i rozpoczęli proces

usamodzielnienia. W większości przypadków rozpoczęli samodzielne życie i osiedlili się na terenie miasta Siedlce, Warszawa bądź wrócili do rodzinnych miejscowości na terenie powiatu łosickiego. W 2021 r. jedna z wychowanek w miesiącu wrzesień 2021 r. złożyła w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki. Druga wychowanka po opuszczeniu SOS Wioski Dziecięcej w Siedlcach nie będzie kontynuować nauki, lecz złożyła wniosek o przyznanie pomocy na usamodzielnienie. Obie kobiety pochodzą z terenu powiatu Łosickiego, który jest powiatem właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

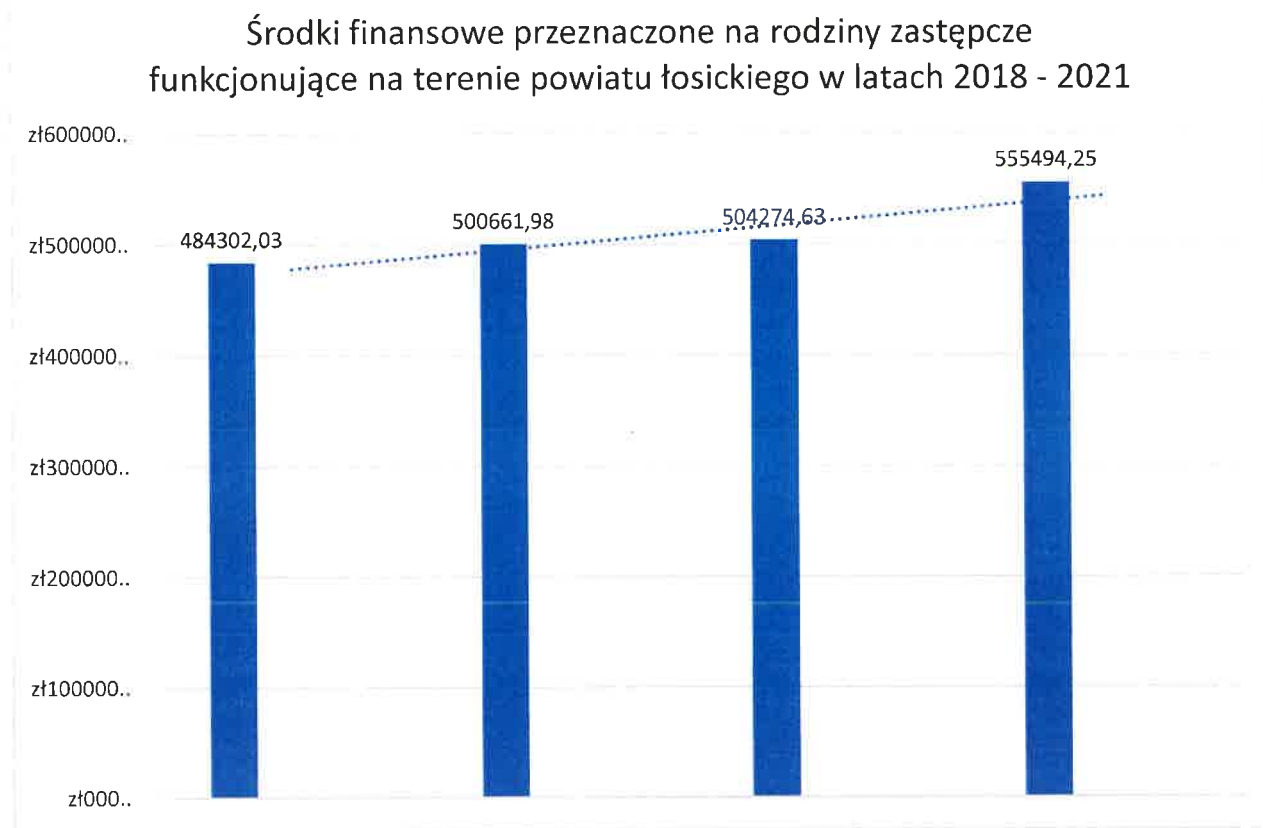
Liczba dzieci w gminach powiatu łosickiego przebywających w rodzinach zastępczych w przeciągu 2021 r.

Gmina	2021 r.
Łosice	15
Stara Kornica	15
Platerów	15
Sarnaki	5
Huszlew	2
Olszanka	2
Razem	54

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach

W powyższej tabeli umieszczono informacje dotyczące dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonującej w poszczególnych gminach na terenie powiatu łosickiego. Najwięcej rodzin zastępczych spokrewnionych jak i niezawodowych zamieszkuje na terenie gmin: Stara Kornica, Łosice i Platerów. Warto dodać, że w liczbie dzieci wzięto pod uwagę również osoby pełnoletnie, które pozostały w rodzinach zastępczych do ukończenia 25 r. ż, które ukończyły 25 lat w 2021 r. i opuściły rodziny zastępcze. W rodzinnym domu dziecka funkcjonującym na terenie gm. Stara Kornica, również nastąpiła rotacja, gdyż na miejsce opuszczających rodzinny dom dziecka od razu umieszczano inne dzieci.

Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu łosickiego w latach 2018 - 2021

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach

Zważywszy na powyższą tabelę można wywnioskować, że na przestrzeni lat 2018 - 2021 znacznie wzrosła wysokość środków finansowych przeznaczonych na rodziny zastępcze. Spowodowane jest to tym, że z roku na rok wzrastała liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu łosickiego, jak również liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Warto zauważyć, że od dnia 1 czerwca 2021 r. wzrosły kwoty świadczeń zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z dnia 17 marca 2021 r., poz. 282).

IV. CELE PROGRAMU

Do głównych celów Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022 - 2024 zalicza się:

- Rozwój istniejących form pieczy zastępczej,
- Przeciwdziałanie dysfunkcjonalności rodziców biologicznych, dzieci przebywających w pieczy zastępczej, pod kątem powrotu pod ich opiekę,
- Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka,
- Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- Objęcie kompleksowym, specjalistycznym wsparciem funkcjonujących rodzinnych form pieczy zastępczej,
- Doskonalenie współpracy między instytucjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny,
- Prowadzenie kampanii promocyjnych o rodzicielstwie zastępczym,
- Utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu łosickiego w zakresie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa,
- Zabezpieczanie środków finansowych na rozwój rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

V. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka lub pełniący funkcję dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Ustawodawca dopuszcza zawarcie umowy w sytuacji gdy rodzina zastępcza niezawodowa spełnia warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i posiada pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy

zastępczej. Wówczas starosta może zawrzeć, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie. Umowy o utworzeniu rodziny zastępczej zawodowej zawiera się zgodnie z art. 56 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, który jest ustalony w ramach 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej. Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, informacji gmin na temat zagrożeń w środowiskach rodzin biologicznych, uwzględniając realne możliwości finansowe powiatu, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2022 - 2024, jak w poniższej tabeli:

Liczba proponowanych rodzin zastępczych zawodowych	Rok		
	2022	2023	2024
	1 rodzina zawodowa	1 rodzina zawodowa	1 rodzina zawodowa

Z racji wprowadzonych limitów pierwszeństwo w zawarciu umowy mają rodziny zastępcze niezawodowe posiadające co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza. W przypadku braku kandydatów z istniejących rodzin zastępczych niezawodowych jest możliwość zawarcia umowy z osobami, które są zainteresowane podjęciem się pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022 – 2024 są środki finansowe pochodzące z:

1. samorządu województwa;
2. samorządu powiatu;
3. samorządu gminy;
4. administracji rządowej (Ministerstwo, Wojewoda);
5. organizacji pozarządowych;
6. środków pozyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego;
7. odpłat rodziców naturalnych.

VII. BENEFICJENCI PROGRAMU

1. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej.
2. Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka.
3. Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
4. Osoby usamodzielniane.
5. Rodziny pomocowe.

VIII. REALIZATORZY CELÓW PROGRAMU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest koordynatorem Programu przy współpracy:

- Rodzin zastępczych;
- Rodzin pomocowych;
- Sądu Rodzinnego i Policji;
- Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej;
- Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych;
- Placówek oświatowych;
- Służby zdrowia;
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- MCPS Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego Oddział Zamiejscowy w Siedlcach;
- Urzędów Miast i Gmin z powiatu łosickiego;
- Organizacji pozarządowych, Kościołów i związków wyznaniowych.

Sprawne funkcjonowanie systemu wsparcia na rzecz rodziny jest możliwe, dzięki prężnej współpracy z poszczególnymi instytucjami. Efektem działań podejmowanych przez organizację jest powrót dzieci do rodzin naturalnych bądź ostatecznie ich przysposobienie.

IX. SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach. Monitorowanie „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie łosickim na lata 2022 - 2024” odbywać się będzie w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w danym roku. Program będzie ulegał ewaluacji zgodnie z pojawiającymi się potrzebami.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Powiatu Łosickiego

Urszula Sadowska